

Copyright foto

Basiscursus voersamenstelling

'Iedere veehouder moet kennis van voer hebben'

Het ontbreekt menig varkenshouder aan echte kennis over voer. De samenstelling wordt aan de leverancier overgelaten. Met kennis van voer kan de varkenshouder meer invloed uitoefenen op de optimale voersamenstelling en tevens geld besparen. MijnVoer.nl organiseert daarom een basiscursus van vier bijeenkomsten over het samenstellen van voer.

Sinds enige tijd bestaat er een alternatief voor veehouders om op een goedkopere manier voer te bestellen. Via de site MijnVoer.nl kunnen varkenshouders de gewenste samenstelling van hun voer maken waarna verschillende voerleveranciers het tegen een bepaalde prijs aanbieden. De varkenshouder kan daarna kiezen bij welke voerleverancier hij bestelt. Achter deze simpele handelwijze gaat een ingenieus ontwikkeld ICT-systeem schuil. Veel tijd staken de oprichters om de medewerking van voerleveranciers te krijgen en de grote hoeveelheid aan nutriëntengegevens te verwerken. MijnVoer.nl is een nieuwe manier van handelen in veevoer en past in de moderne tijd waarin burgers steeds meer zelf regelen. Internet haalt de tussenpersoon uit de handel. Met internet kan de varkenshouder direct een 'deal' sluiten met de voerleverancier van zijn keuze. Het grootste obstakel voor varkenshouders om zelf de voerzaken te regelen, is het gebrek aan kennis van voer. De meeste varkenshouders hebben er geen weet van welke effecten de verschillende grondstoffen hebben en hoe varkens reageren op de samenstelling ervan. Meer kennis over varkensvoer is nodig en voor Mijnvoer.nl was dat aanleiding om een basiscursus over voer samenstellen te organiseren.

Meer inzicht in voer

„Een dergelijke cursus is zeer leerzaam”, zegt varkenshouder Wiljon Ormel. Hij heeft in Aalten een bedrijf met 400 zeugen en in Oeding (DL) een locatie met 4.000 vleesvarkens en 2.000 biggen. „Ik werkte voorheen in de melkveehouderij en had kennis van gras en maïs. De inhoudelijke kennis van voer mis ik als varkenshouder.” Ook Gerbrand Blom wil meer kennis. In Exloërveen heeft hij een bedrijf met 2.500 vleesvarkens. „Ik volg deze cursus, omdat voer de grootste kostenpost is en daar wil ik meer kennis en inzicht over hebben. Ik wil weten wat er in het voer zit.” Wiljon: „Je praat inderdaad over de grootste kostenpost en je weet er het minste van. Ik weet nu niet wat er precies in de brokken zit. Persoonlijk wil ik graag een simpel voer met goede grondstoffen hebben.” Alwin van Donselaar uit Kootwijkerbroek heeft een bedrijf met 3.500 vleesvarkens en ook hij wil meer over de voersamenstelling weten. „Dat is voor mij de reden om mee te doen. Meer inzicht in welke grondstoffen er worden gebruikt en waarom.” Een van de onafhankelijke voerspecialisten die de voercursus geeft, is Carel van Acht van

V8voerdvies. Hij legt aan de cursisten uit hoe de Nederlandse mengvoerindustrie het voer produceert en samenstelt: „Mengvoerfabrikanten bedenken allemaal leuke namen om de varkenshouder smakelijk voer voor te zetten, maar de fabricageprocessen verschillen nauwelijks van elkaar. Elk assortiment is min of meer gelijk opgebouwd.” „In hoofdlijnen zijn er drie categorieën. Dat begint met een prijsbewust voer: De knokbrok. Daarnaast hebben ze een hoog rendement voer voor de beste technische en financiële resultaten. Als derde categorie is er een assortiment voor bedrijven die streven naar de hoogste technische resultaten, waarbij minder nadrukkelijk naar de kostprijs wordt gekeken. Het productie- en marketingbeleid van de mengvoerbedrijven in Nederland is dus min of meer vergelijkbaar. Ze werken in hoofdzaak allemaal met dezelfde grondstoffen, kwaliteitscontrole en productiemethoden.” Volgens Van Acht gebruiken de meeste fabrikanten ook dezelfde soort machines voor de productie. Zo is er de hamermolen, die de grondstoffen tot kleine deeltjes 'verhamert'. Daarna wordt het gemengd en geperst. Het persen gebeurt met behulp van stoom, waarbij onder meer de bacteriën worden afgedood. Dit verhoogt de houdbaarheidstermijn. De meeste fabrikanten gebruiken ook een extruder. Die pofst als het ware de grondstoffen onder hoge druk en temperatuur. Met de extruder kan men goedkopere grondstoffen opwaarderen door er later andere producten als oliën of vetten aan toe te voegen.

Marketing voer

Medeoprichter van MijnVoer.nl en oud-Hendrix UTD-directeur Pieter Snoeijen geeft aan dat varkenshouders via het internet meer regie kunnen krijgen over hun voerkosten en de voersamenstelling. „Varkenshouders weten niet wat er precies in het voer zit. Op het label staan geen percentages en de mengvoerbedrijven willen hun voergeheimen niet prijsgeven. Mengvoerfabrikanten zeggen dat het voer altijd hetzelfde is, maar dan bedoelen ze niet zozeer de grondstoffenaandelen als wel de nutriëntinhoud. Hierdoor kunnen ze meer met grondstoffen variëren om hun marge op niveau te houden. Vooral de goedkopere voeders veranderen vaker van grondstoffen.” Aan het goedkope voer wordt het minst verdiend, maar aan het duurdere voer aanzienlijk meer. Vooral de zeugenhouders betaalt met het dure biggen- en lactovoer een relatief hoge prijs. De prijs van het voer wordt mede bepaald door, wat Snoeijen noemt,

ondoorzichtige kostenposten voor voorlichting, marketing, verkoop, beurzen, maar ook debiteurenrisico. „De boer betaalt voor deze zaken, of hij ze wil of niet, een flinke meerprijs op het voer.” Dat blijkt duidelijk uit de prijsvergelijkingen op Mijnvoer.nl. Lactovoer kost via een mengvoerfabrikant vaak veel meer dan 28 euro per 100 kilo en via MijnVoer.nl van dezelfde kwaliteit minder dan 26 euro. Gerbrand vindt het opvallend dat de fabrikanten min of meer dezelfde productiemethoden gebruiken. „Nooit geweten dat meer dan 80 procent dezelfde machines gebruikt.” Wiljon: „Dit geeft inzicht hoe ze bij de mengvoerleveranciers werken. Het is toch wel een 'eye opener' dat ze in de eerste plaats voor zichzelf kiezen en een heel marketingverhaal op ons loslaten. Nieuwe namen maar hetzelfde voer. En dat allemaal omdat de varkenshouder te weinig kennis heeft.” Alwin heeft wel een ►

De deelnemers

Wiljon Ormel,

Copyright foto

gesloten bedrijf met 400 zeugen in Aalten en 4.000 vleesvarkens en 2.000 biggen in Oeding (D.):

„De inhoudelijke kennis van voer mis ik als varkenshouder.”

Gerbrand Blom,

Copyright foto

vleesvarkensbedrijf met 2.500 plaatsen in Exloërveen:

„Dit is een goede stap om meer invloed en controle op je eigen bedrijf te krijgen.”

Alwin van Donselaar,

Copyright foto

vleesvarkensbedrijf met 3.500 plaatsen in Kootwijkerbroek:

„Als ik 2 procent of meer op mijn voer kan besparen, dan is dat zeer welkom.”

Pieter Snoeijen: „Vooral goedkopere voeders veranderen vaker van grondstoffen.“

relativerende opmerking: „Voerleveranciers kunnen tegenwoordig geen slecht voer meer leveren. De concurrentie is moordend en iedereen moet de puntjes op de ‘i’ zetten.“

Zelf voer samenstellen

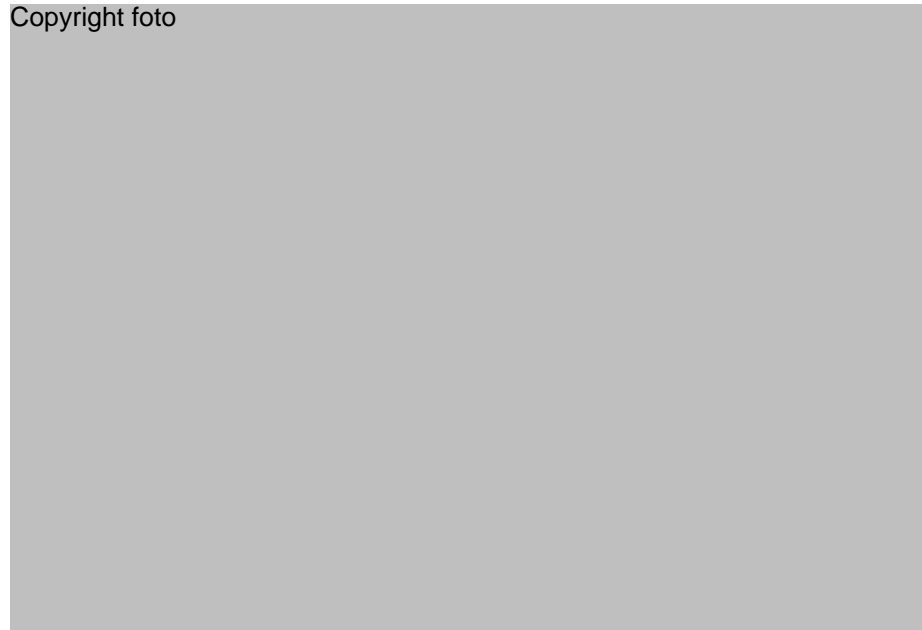
De cursisten gaan samen met onafhankelijk voerdeskundige en nutritionist Mary-Ann Bongarts bekijken hoe ze een voer via MijnVoer.nl kunnen samenstellen. Op de website staan verschillende lijsten met standaardsamenstellingen van voeders. Bongarts: „Om het voer goed te kunnen vergelijken, moet je weten welke grondstoffen en nutriënten de mengvoerfabrikanten gebruiken. Je pakt het voerlabel met de nutriëntenlijst van je eigen voer en vergelijkt dat met het voer op de website. Je kunt de nutriënten met gehalten invoeren of de standaardlijsten aanpassen.“

De voerdeskundige legt uit dat de site minimum- en maximumnormen hanteert voor elke grondstof of voedingssupplement. In de voercomponentenlijst staan de grondstoffen als gerst, tarwe, maïs soja en nog veel meer. De energie- en eiwitwaarden worden ook bepaald. Tevens wordt gekeken naar vitamines, aminozuren en mineralen. „Fabrikanten hebben echter een grotere lijst, omdat ze nog meer reststromen gebruiken. Je moet echter kijken naar wat het varken aan grondstoffen in de bek krijgt. Nutriënten zeggen namelijk niet alles. Het voer kan soms teveel van een bepaalde grondstof bevatten zoals olie, waardoor er meer kans op diarree is.“ Na het invullen van de lijsten verwerkt een optimalisatieprogramma de gegevens en rolt er een voersamenstelling uit. Dat moet de boer vervolgens weer controleren en aanpassen en weer controleren en aanpassen. Totdat er een voersamenstelling is berekend die evenwichtig en niet te duur is.

Vulmiddelen en prietpraat

„Dit is noodzakelijke basiskennis voor elke varkenshouder“, zegt Gerbrand. „De zaal zou daarom vol moeten zitten met varkenshouders. Je hoeft niets te doen met deze informatie, maar uiteindelijk doe je dat wel. Als is het alleen maar omdat de voervoorlichter je serieuzer neemt. Mijn nieuwsgierigheid wordt hierdoor alleen maar groter. Het is fijn om straks een mengvoer te bestellen, waarvan ze de samenstelling en grondstoffen kent. Alle vulmiddelen en prietpraat haal je er zo uit. We hebben nu geleerd wat de grondstoffen in het voer doen en kunnen labels lezen en zien hoe hoog bijvoorbeeld het aminozurenniveau van het voer is. Daarnaast kun je ook gemakkelijker verklaringen vinden voor gezondheids- of groeiproblemen op je bedrijf, want je weet de samenstelling van het voer en de werking van de grondstoffen. We denken dat het ingewik-

Copyright foto

keld is, maar we moeten het ook niet ingewikkelder maken dan het is.“

„Kennis is essentieel“, reageert Wiljon. „En mijn schoonvader zei al dat we als varkenshouder veel meer op het voer moeten toespitsen. Ik kan nu veel beter de labels lezen en heb meer inzicht in de samenstelling. Door het bekijken van de verschillende labels kun je nu bijvoorbeeld zien dat het calcium te hoog is en dat dit eigenlijk een vulmiddel is. Ik ga er in ieder geval nog meer energie in steken en overweeg zelfs een cursus van Wageningen Universiteit te volgen. Eigenlijk zou iedere varkenshouder deze basiskennis moeten hebben. Bij mij in de studieclub weten ze weinig van voer en geloven ze niet dat de prijsverschillen groot zijn.“

Ook Alwin's interesse om meer kennis te vergaren, is gewekt: „Ik bestel per jaar voor meer dan 1 miljoen euro voer, maar ik wist nauwelijks waarover ik praatte. Nu heb ik meer inzicht en wil eigenlijk nog meer weten over voer en grondstoffen. Je moet het echter wel interessant vinden, maar er zit nog veel meer in dan een cursus van vier avonden ons kan leren.“ Dat beaamt ook Gerbrand: „We moeten onszelf nu ook niet gaan overschatten. In vier avonden wordt je geen voedingdeskundige.“

Geleidelijk overstappen

Voor de varkenshouder die interesse heeft in voer, biedt MijnVoer.nl kansen en het kan al snel tussen de 0,50 en 4 euro besparing per 100 kilo opleveren bij de vleesvarkens, 2 tot 6 euro bij zeugen en biggen, en 1 tot 6 euro bij aanvullende voeders. Veel fabrikan- ten bieden klanten uitgestelde betalingen aan, maar dat is bij MijnVoer.nl niet mogelijk. Daarnaast zal ook de boer die verstand van

voer heeft nog steeds een voeradviseur nodig hebben om de optimale voersamenstelling te realiseren. Dat beseft Gerbrand ook: „Ik ga eens bekijken of ik een overgangsvoyer kan gaan samenstellen als eerste stap. Maar ik heb daarbij wel de hulp van een voeradviseur nodig en wil dan tevens de samenstelling van de voerleverancier zien. Ik vind het spannend om dit te doen maar blijf voorzichtig. Bovendien zit ik zo vol informatie dat ik dit voorlopig ook wil laten bezinken. MijnVoer.nl is ieder geval een stap in de goede richting om meer kennis, invloed en controle op je eigen bedrijf te krijgen.“

Alwin twijfelt nog of hij via MijnVoer.nl voer zal bestellen. „Ik heb handelsrelaties waar ik verder mee wil werken en ik wil nu wel met een expert een offerte laten maken bij verschillende leveranciers. Overigens vind ik bestellen via de website iets omslachtig. Nu bestel ik voor drie maanden gewoon via de telefoon, e-mail of app en hoef ik niet meteen te betalen. Dat is handig en zal voor een aantal varkenshouder reden zijn om niet via Mijnvoer.nl te bestellen. Aan de andere kant: als ik 2 procent of meer op mijn voerinkoop kan besparen, dan is dat meer dan welkom.“ „Voorlopig ben ik nog druk met de nieuwbouw“, zegt Wiljon. „Maar ik ga hier zeker mee verder. Je moet echter wel uitkijken om meteen over te stappen op ander voer. Ik wil het geleidelijk doen. Het ontbreekt nu nog aan vertrouwen, waardoor ik niet meteen op de stoel van de voerdeskundige wil zitten. Je kunt wel 3 cent besparen, maar als je aan de andere kant 5 cent verliest, is dat ook niet de bedoeling.“ ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl